

BROMELIACEAE

FAMİLYASI BİTKİLERİ

- Yaprakları rozet şeklinde gelişir ve orta kısmı huni şeklindedir.

- Çiçekleri bu rozetin ortasındaki huniden çıkar.
- Çiçekleri gösterişli olabilir. Ama kısa ömürlüdür. Brakteler oldukça gösterişli ve uzun ömürlüdür.

- Bir kısmında da yapraklar ilgi çekicidir.

- **EPIFİT** bitkilerdir.
- Karasal olanları da vardır. Ağaçlar veya kayalar üzerinde gelişirler. Havanın nemini kullanırlar.
- Anavatanlarında yağmur suyunun huni içerisinde dolması ile su ihtiyaçlarını karşılarlar.
- Kök sistemleri küçüktür.

- **Çiçek açtıktan sonra çiçek açan bu ana bitkiler ölür ve yanında yavrularını oluşturur.**
- **Çiçek açtıktan sonra ölümüne kadar geçen süre cins ve türlere bağlı olarak 3 seneye kadar uzayabilir.**
- **Çiçeklenmeleri için bol güneşe gerek duyarlar.**

- **SICAKLIK:** 16 °C (gece) ve daha yukarı olmalıdır.
- **IŞIK:** Güneş ışığı/ yarı gölge / bol aydınlık
- **SU:** Çiçek açıncaya kadar huniden daha sonra topraktan sulanır.

- **ORTAM:** Çok iyi drenajlı ve organik maddece zengin

- **ÜRETİM:** Tohum, yavru bitkilerin ayrılması ile

BROMELIACEAE FAMILİYASI

BİTKİLERİ

Aechmea

160 türü var.

Meksika-Arjantin (epifit)

Yaprakları gösterişli.

Çiçekleri kısa ömürlü.

16 °C/ bol ışık / hafif ortam / tohum / yavru

bitki / doku kültürü

**Orta büyüklükte döşeme veya sehpa üzeri
bitkileri**

A. fosciata, A. Chantinii, A. Fulgens

Ananas

- 9 türü var. Tropik Amerikada doğal.
- (karasal) Yaprakları gösterişli, meyveleri yenir.
- 18 °C/ bol ışık / hafif ortam
- Orta ve büyük bitkiler
- *A. bracteatus*, *A. Comosus*, *A. Comosus variegatus*

Bilbergia

- **En kolay yetişen cins budur.**
- **Yaprakları oldukça ince ve çiçekleri kısa ömürlüdür.**
- **Soğuğa dayanıklı, küçük bitkilerdir.**
B. nutans, B. windii

Cryptanthus

- 20 türü vardır. 18 °C
- (karasal) Doğu Brezilya
- Küçük bitkilerdir.
- Terrarium için de uygun bitkilerdir.
- *C. bivittatus*, *C. Bivittatus minor*, *C. acaulis*, *C. Zonatus*, *C. Bromelioides*.

Guzmania

- 110 türü bulunur. B. Hindistan, Bolivya, Brezilya, Kolombiya.
- Çiçekleri beyaz, brakteleri kırmızıdır.
- *G. minör*, *G. Lingulata*, *G. musaica*, *G. Zahnii*

Neoregelia

- **Çiçeklenmeden hemen önce genç yaprakları tabanda parlak kırmızı renk alır.**
- *N. spectabilis, N. Carolinae tricolor.*

Vriesia

- Hem yaprak hem de çiçekleri ile gösterişlidir.

- *V. splendens*

Hastalık Ve Zararlıları

Güneş yanıklığı: Yapraklarda kahverengi lekeler varsa gölgeye taşınmalı.

Yapraklarda kahverengi lekeler: Kuru havadan kaynaklanır.

Bromeliaceae Familyasında Çiçeklenme Şekilleri

Caudata, *Aechmea fasciata*, *Ananas* *cocomus*, *Bilbergia nutans*, *cryptanthus* *zonatus*, *guzmania* *lingulata*, *neoregelia* *spectabilis*, *vriesea* *splendus*

Kauçuklar

- **FAMİLYASI: MORACEAE' dir. 800 türü bulunur.**
- **Ağaç, çalı, odunsu sarmaşıklar olarak görülebilirler.**
- **Bitkiler formları ve yaprakları ile ilgi çekicidirler.**

- **IŞIK** : Parlak ışık altında iyi gelişir. Tam güneş, aydınlık gölgeye dayanıklı.
- **SU**: Orta derecede su ister. Saksı toprağı üstten kurumadıkça su verilmez.
- **ORTAM** : Organik maddece zengin ve geçirgen ortamları sever.
- **ÜRETİM** : Büyük yapraklı ve ağaç formlu olanlar hava daldırma ve çelik ile
- Küçük yapraklılar sürgün ucu çeliğı ve basit daldırma ile
- Sarılıcı formları ayırma ile üretilir.

•

Önemli Türleri

- *Ficus benjamina*: Çalı tipi olanlar dipten dipten ana gövdeden dallanırlar.
- Ağaç tipinde olanlar ise daha üst kısımlardan dallanma gösterirler. Yaprakları çok sık değildir.
- 120-800 cm'e kadar boylanırlar. Yaprakları küçük, mumsu yapıdadır.
- Düz yeşil ve apraş yapraklı olanları bulunur.

Ficus pumila

- **Gölge yerlerde iyi gelişir.**
- **Yaprakları uzun oval şekillidir.**
- **Duvarlama yapışır.**
- **Sarılcı – sarkıcı özelliklidir.**

Ficus starlight

Ficus gold

Ficus lyrata

- **Keman yapraklı kauçuk, bol ışık, doğrudan güneş ışığını çok aldığıında yaprakları yön değiştirir veya yanar.**
- **60-350 cm boylanabilir.**
- **Dipten 2-3 ana dal oluşur büyük ve keman şekilli, parlak yaprakları vardır.**
- **Büyük damarları bulunur.**

Ficus retusa

- 120-900 cm boy yapar.
- Orta ışık ister.
- Ana bir gövde üzerinde ağaç formu alır. Çalı formu olanları ana gövdeden birkaç dal oluşturur.
- Yaprakları küçük, kalın ve sık yapılıdır. Toprağı (ortamı) kuru bırakıldığında yaprak döker.

Araceae

Familyanın ortak özellikleri:

- Tropik kökenli otsu bitkilerdir.
- Gövdedeki yeşil yada odunsu veya tırmanıcı olabilir.
- Yaprak formları değişiktir.
- Çiçekleri spadiks şeklindedir.
- Spatheler, yani örtü yaprakları birçoğunda renkli ve gösterişlidir.

- ***Dieffenbachia***: Bitkinin yaprakları sarı-beyaz-yeşil apraşlı yada düz olabilir. Kamış benzeri gövde üzerindeki yapraklar oldukça gösterişlidir.
- **Sıcaklık: 18-21 °C**
- **Işık: İndirekt parlak ışık. Doğu ve kuzey yöneylere uygun.**
- **Nem: iki sulama arasında toprak kurumalı. Çok su sevmez.**
- **Üretim: çelik, hava daldırma**
- ***D. amoena*, *D. Amoena (Tropic Snow)*, *D. exelsa*, *D. Maculata (D. picta)***

- ***Monstera*: 25 türü vardır. Epifitik bitkiler.**
- ***Philodendron*: 200 türü vardır. Bunlar iki gruptur. Sarılcı olanlar, kendi gövdesi üzerinde gelişenler. Yaprak tipleri değişiktir. Bitki formu farklıdır.**
- **Çevresel koşullar ve büyümeleri benzerdir**
- **Ortam: Her türlü karışımda yetişebilir.**
- **Işık: Parlak indirekt ışık**
- **Nem: Hava nemi yüksek. Toprak nemli tutulmalıdır.**
- **Üretim: Gövde çeliği, hava daldırma.**

- *Aglaonema*: Çok değişik koşullara uyum sağlar. 60-90 cm boylanabilir. Yaprakları biraz derimsi yapıdadır. Çiçekleri spadiks türü şeklindedir.

- Işık: Aydınlık yerlerde iyi yetişir. Gölgeye çok dayanıklıdır.
- Su: Yazın bol su , kışın ise çok az su ister. Kuru havalara çok dayanıklıdır.
- Üretim: Ayırma, çelik (tohum) ile üretilir.
- *A. commutatum*

- ***Anthurium***: 600 türü bulunur. Tropik Amerika

- - Epifit olanları da vardır.
- - Büyük yapraklı olanları da vardır.
- - Epifit olanlarda ortam geçirgen ve organik olmalıdır.

- **Işık**: Günün belirli saatlerinde güneş alan yerlerde iyi gelişirler.

- **Sıcaklık**: 18 °C (gece)

- **Üretim**: Çelik, ayırma ve (taze) tohum.

- *A. andraeanum*, *A. Scherzerianum*, *A. cubense*

- ***Caladium***: Farklı yaprak renk ve büyüklükleri ile ilgiçekici bir bitkidir. Yumruları bulunur ve bitki 4 ay dinlenmeye girer. Yaprakları çok incedir, yaprak sapları uzundur.

- **Sıcaklık**: Bu bitki için esastır.
- **Su**: Büyüme döneminde normal, dinlenme döneminde kuru tutulmalıdır.
- **Işık**: Parlak indirekt ışık.
- **Üretim**: Sonbaharda bitkinin yeşil aksamı öldükten sonra yumrular nemsiz torf içerisinde tutulur, İlkbaharda bölünür.

- ***Spathiphyllum***: Örtü yapraklarının saf beyaz renkli olması nedeniyle ‘Barış Zambağı’ denilmektedir. Yaprakları geniş mızrak şeklinde, derimsi ve parlaktır. 25 türü bulunur. Çiçeklenme ilkbahar ve ağustosta olur.
- **Su**: Büyüme döneminde normal. Kışın oldukça az.
- **Işık**: Parlak indirekt ışık. Gölgeye dayanır.
- **Üretim**: Ayırma ile.

- **Syngonium:** 20 türü bulunur. Sarımsı özelliklidir. Genç ve olgun yaprakları ok şeklindedir. Olgun yaprakları 3-13 parçalı olabilir.
- **Işık:** Parlak indirekt ışık. Düz renkli olanları gölgeyede dayanır.
- **Nem:** Toprak daima nemli olmalı.
- **Sıcaklık:** 18 °C (gece)
- **Üretim:** İlkbahar-yaz çeliklerle üretilir.
- **Budama:** Her zaman yapılabilir.

Araliaceae

Dizygotheca (*Aralia*): *Dizygotheca*'nın 50 türü vardır.

İnce bir ana gövde üzerinde dallanmalar vardır. Görünüşü gevşektir.

Yaprakları elsidir.

Metalik mavimsi-yeşil renklidir. 30-350 cm boy yapar.

- Işık: Bol
- Nem: İki sulama arası ortam kurumalı.
- Üretim: Tohum-çelik

Schefflera (Syn Brassica)

- Schefflera'nın 40 türü vardır.
- Yaprak sapı uzun, yaprakları elsidir.
- 0,9-10 m kadar boylanır.
- Tepeden bakıldığında yapraklar bir daire içerisinde eşit dağılımlı görünür.
- Gövdeden almaşıklı çıkar.
- Işık: Gölge-bol ışık.
- Nem: Seyrek fakat bol sulama.
- Üretim: Çelikle.

Araucariaceae

- *Araucaria heterophylla*: 15 türü vardır. Herdemyeşil ibreli bir bitkidir.
- 30-300 cm boylanabilir.
- Gövde üzerinde dallar aynı noktadan çıkar.
- Işık: Bol ışıklı yerlerde iyi gelişir.
- Su: Toprak iki sulama arasında kurumalıdır, çok su istemez.
- Üretim: Tohumla.
- *A. heterophylla* (*A. exelsa*)

Palmiyeler

- **200 cins ve yaklaşık 2800 tür içerir. Familyası Palmaceae'dir. Palmiyeler genel olarak iki gruba ayrılır:**
- **Tüysü yapraklı Palmiyeler: Yaprakları bileşik yapıdadır.**
- **Yelpaze yapraklı Palmiyeler: Basit yapraklı bitkilerdir.**
- **Sıcaklık: 15°C**
- **Işık: Doğrudan güneş ışığında iyi gelişir. Gölgeye dayanıklı.**
- **Su: İlkbahar-Yaz bol- sık sulanmalı**
- **Ortam: drenaj önemli, organik madde bol olmalı.**
- **Üretim: Tohumla**

Önemli Cinsler

Caryota (Balık kuyruğu palmiyesi):

Yaprakları balık kuyruk yüzgeçlerine benzer.

C. Mitis.

Chamaedorea

Çok yaygın kullanımı var.

Gölgeye dayanıklı. 30-60 cm boylanır.

Dipten çok dallı olarak görünür.

İyi etki için birkaçı bir araya dikilmelidir.

Uzun tipleri 400 cm kadar boy yapar.

Gövdeleri incedir.

Bileşik yapraklıdır.

Görünüşü bambuyu andırır.

Bodur tiplerin gövdeleri daha

kalın yapıdadır. *C. elegans*.

Howea (Kentia): 45-250 cm boylanabilir.

Gövdede birbirine çok yakın büyür.

Yaprakları bileşik (pinnate) yapılı ve incedir.

GörünüŖü uzun, ince ve bol yapraklıdır.

IŖık isteđi çok deđil, gölgeye dayanabilir.

***Rhapis*: yüksek ışık ister.**

30-90 cm çalı benzeri, bir ana gövdeden dallanma var.

Budama yapılabilir.

Yaprakları salkımlar şeklinde çıkar.

Elsi ve derin bölmelidir.

***Phoenix:* Bir gövde üzerinde yaprak gelişimi vardır.**

30-400 cm boylanabilir.

Yapraklar üstten bakıldığında dairesel bir yapı içerisinde dağılmış olarak görülür.

**Sulama soğuk havalarda çok az yapılmalı.
Gölge koşullara dayanabilir.**

Eğretiler

- - **Çiçeksiz bitkilerdir.**
- - **Değişik büyüklük ve formlarda olabilirler.**
- - **Saksılar ve makromelerde kullanılabilirler.**
- - **Nemli, serin ve aydınlık yerlerden hoşlanırlar.**

•

Eğretiler

- **Familyaları: Polypodiaceae'dir.**
- **Sıcaklık: Fazla sıcaktan hoşlanmaz.**
- **Işık: Parlak, indirekt ışıktan hoşlanır. Aydınlık.**
- **Su: Nemli tutulmalı fakat ortam ıslak olmamalı. Hava nemi de fazla olmalıdır.**
- **Ortam: İyi drenajlı, organik maddece zengin hafif ortamlar.**
- **Üretim: Sporlar ve ayırma ile yapılır. Doku kültüründe de üretilir.**

Önemli Cinsleri

***Adiantum*: 200'den fazla türü vardır. Tropik Amerika, Kuzey Amerika, Doğu Asya.**

Yaprakları bileşik yapılıdır.

Yaprakçıkları yelpaze şeklindedir.

Terranium ve makromeler için uygundur.

16-18 °C gece sıcaklıkları.

A. hispidulum, A. peruvianum, A. raddianum.

***Asplenium*: 700 türü vardır.**

Yaprakları bütündür.

Kuş yuvası eğreltisi olarak bilinir.

Yaprak rengi parlak yeşildir.

90 cm uzayabilir. 16 °C.

A. bulbiferum, a. nidus-avis.

***Blechnum*: 200 türü vardır.**

Güney yarımkürede yaygın.

Yaprakları pinnate ya da hemen hemen pinnatedir. *B. occidentale*.

Davallia: 35 tür.

Rizomlarının üzeri pullarla örtülüdür.
Makromeler için çok uygundur.

18 °C. *D. Fejeensis*, *D. Pentaphylla*, *D. Trichomanoides*.

- *Nephrolepis*: Yaprakları uzun, bileşik yapıdadır.
- Değişik büyüklükte olanları vardır. Döşeme üzerinde, makromelerde, sehpa-masa üzerinde kullanılabilir.
- *N. exaltata*, *N. biserrata*.

- *Pellaea*: 80 türü var.

- Bileşik yapraklı.

- *P. rotundifolia*, *P. viridis*, *P. hashata*, *P. viridis* var. *macrophylla*.

- *Platycterium*: Geyik boynuzu eğreltisi
- 17 türü bulunur.

- Epifit bir eğreltidir.

- İki tip yaprağı bulunur.

- 1- çok dallı yapralar (asimilasyon), 2- midye yapraklar (tutulma ve depo).

- *Polypodium*: 20 alt cinse ayrılan büyük bir cinstir.
- Çoğu tropik ve epifittir.
- Büyük, orta ve küçük tipleri bulunur.
- Saksı ve makromelerde kullanılır.
- Parlak ışık altında iyi gelişir.
- *P. Aureum*, *P. punctatum* (*P. polycarpon*).

- *Pteris*:

- Uzun ve uç kısmında parçalı yaprakları bulunur.

www.bahcebitkileri.org